

Közelgő kvótareferendum: az érvényesség a baloldali szavazókon múlik

A REPUBLIKON INTÉZET KÖZVÉLEMÉNY-KUTATÁSA AZ OKTÓBER 2-I NÉPSZAVAZÁSRÓL

ÖSSZEFOGLALÁS

- Akár érvényes is lehet az október 2-án esedékes kvótareferendum közvélemény-kutatásunk alapján: a választókorú népesség 42 százaléka biztosra ígéri részvételét, további 27 százaléka pedig saját állítása szerint valószínűleg részt vesz majd a népszavazáson. Fontos azonban tudni, hogy a részvételt a kutatások – így a miénk is – hajlamos felülbecsülni. Kutatásunkban rákérdeztünk, a választók részt vennének-e az MSZP által kezdeményezett földreferendumon – amire végül sor sem kerül majd. A megkérdezettek 28 százaléka e – meg nem rendezendő – népszavazáson is „biztosra”, 26 százaléka „valószínűre” ígerte részvételét. Vagyis, a magas részvételi szándék nem feltétlenül eredményez majd ténylegesen érvényes népszavazást.
- Úgy tűnik, a választók szintjén nem képez érdemi törésvonalat a kérdés: miközben több hazai ellenzéki párt is nyilvánossá tette álláspontját a kérdésben és bojkottot javasolt, a baloldali szavazók jelentős része is úgy nyilatkozott, hogy elmenne szavazni, és a többi választótól az igen/nem szavazatok arányában sem különböznek érdemben.
- Ezzel együtt az érvényesség a baloldali pártok szavazóin múlhat: az MSZP és a DK távolmaradásra buzdító üzenete egyelőre nem jutott el választóikhoz: a két ellenzéki párt szimpatizánsainak abszolút többsége is részt venne a népszavazáson. Amennyiben e pártok sikerrel győznék meg szavazóikat a bojkottról, a népszavazás érvénytelen lenne.
- A Fidesz-KDNP kormányt preferáló megkérdezettek körében gyakorlatilag egyhangú a 'nem' opciót választók aránya (92%), de a jobbkiosok (86%) és a baloldali-liberálisok többsége (60%) is nemmel szavazna
- A teljes népességben és a szavazáson részvételüket ígérők között egyaránt 7 százalék azok aránya, akik az 'igen' opciót választanák; az ilyen módon történő voksolásra mindeztidáig csak a Fodor Gábor vezette MLP buzdított, az igenek lehetséges aránya így messze meghaladja a liberális párt támogatottságát.
- Az érvénytelen szavazat leadása gyakorlatilag csak a baloldali-liberális szavazók körében mérhető opció; 7% tervez így voksolni.

EREDMÉNYEK¹

A Republikon Intézet július végén készült közvélemény-kutatása alapján akár érvényes is lehet az október 2-i népszavazás. A megkérdezettek 42%-a biztosra ígéri részvételét, további 27% pedig valószínűnek tartja, hogy elmegy szavazni. Csupán 15 százalék válaszolta azt, hogy biztosan, további 9 százalék pedig azt, hogy valószínűleg nem vesz részt a referendumon. A megkérdezettek fennmaradó aránya nem tudott, vagy nem akart válaszolni a kérdésre.

Érdeemes azonban az adatokat fenntartással kezelni: preferenciát (vagyis opciók közüli választást) sokkal könnyebb mérni, mint részvételi hajlandóságot. Míg előbbi nagyfokú stabilitást mutat, utóbbit befolyásolhatja számos előre nem látható történés, amelyek súlyával, költségével maga a választópolgár sem tud előre kalkulálni. Ráadásul a választók többsége számára a reflexió nélkül bevett válasz a részvétel ígérete. E hatást kutatásunkban egy „kontroll” kérdéssel igyekeztünk felmérni: arról is megkérdeztük a mintába került személyeket, hogy részt vennének-e az MSZP által kezdeményezett, az állami termőföldek értékesítésének tilalmáról szóló népszavazáson. Jóllehet a földkérdésről szóló referendum a kvótaügyi népszavazásra irányuló médiafigyelem és kormányzati hirdetésekhez képest csak minimális publicitást kapott, ráadásul időközben az is kiderült, hogy a szocialisták nem tudták összegyűjteni a kiíráshoz szükséges számú érvényes aláírást –, pusztán a közvélemény-kutatási adatokból kiindulva könnyen az is érvényes népszavazás lenne, hiszen saját bevallásuk szerint a megkérdezettek 28%-a biztosan, 26%-a pedig valószínűleg részt venne azon. A magas részvételi hajlandóságot mutató számok mögött – mindkét esetben – nem csak tényleges elhatározás, hanem különböző torzító tényezők is állhatnak; a válaszadók egy része például állampolgári kötelességtudatból is ígérheti részvételét, még akkor is, ha amögött tényleges szándék nincsen.

Bár a részvétel – és ezzel az érvényesség – ingadozhat és nehezebben előrejelezhető, az eredmény egyértelműnek tűnik. Azok körében, akik részvételüket ígérték a népszavazáson, elsöprő támogatottságot élveznek a nemek: 85% így szavaz majd, míg 7% voksolna igennel, 1% pedig érvénytelenül. A mintába került választópolgárok további 7%-a megtagadta a válaszadást vagy jelenleg még nem tudja, miként fog szavazni október 2-án. Az eredmény nem fest sokkal másképpen akkor sem, ha a szavazástól biztosan vagy valószínűleg távolmaradókat is arra kérjük, hogy

---

¹ A kutatás 1000 fő személyes megkérdezésével készült, nem, életkor, végzettség és településtípus szerint reprezentatív az ország egészére nézve.

hipotetikus nyilatkozzanak arról, miképpen szavaznának, ha mégis elmennének az őszi kvótareferendumra. Ebben az esetben az összesített értékek rendre így alakulnak: 74% (nem) – 7% (igen) – 3% (érvénytelen) – 16% (NT / NV). Úgy tűnik tehát, hogy azok sem az 'igen' opció elkötelezett hívei, akik egyébként nem mozgósíthatóak a népszavazáson való részvételre: kisebb mértékben érvénytelenül szavaznának, illetve nincsen kialakult véleményük a kérdésről. Figyelemre méltó ugyanakkor, hogy miközben az igen voksok leadására mindezidáig csak a Fodor Gábor vezette MLP buzdított, az opciót támogatók számaránya messze meghaladja a liberális párt támogatottságát.

Kormány- és pártpreferencia alapján inkább a részvételi hajlandóságban, mintsem a válaszopciók támogatottságában van érdemi különbség². Azok közül, akik 2018 után is a Fidesz-KDNP pártszövetséget látnák legszívesebben kormányon, 59 százalék biztosan, 24 százalék pedig valószínűleg részt venne, míg 13 százalék e csoporton belül azok aránya, akik jelenleg úgy látják, nem fognak elmenni az urnákhoz október első hétfőjén. Azok körében, akik leginkább egy baloldali és liberális pártok alkotta kormányt látnának szívesen a jelenlegi helyett, alacsonyabb értéket mutat a részvételről pozitívan nyilatkozók számaránya: 37% biztosan, míg 29% nyilatkozott úgy, hogy valószínűleg elmegy majd szavazni. Markánsabb ugyanakkor azok aránya, akik biztosan nem vesznek részt (17%), további 11 százalék pedig valószínűnek tartja, hogy távol marad a voksolástól. A Jobbik kormányzását óhajtó válaszadók a fenti két tábor között helyezkednek el részvételi hajlandóságban, vagyis a kormánnyal szimpatizálóknál kevesebben, a baloldali-liberális kormányzást preferálóknál valamivel többen vennének részt biztosan vagy valószínűleg a népszavazáson (46% ill. 30%), és hasonlóképpen a köztes értéket képviselnek a biztosan vagy valószínűleg távolmaradók (11% ill. 10%) esetén is.

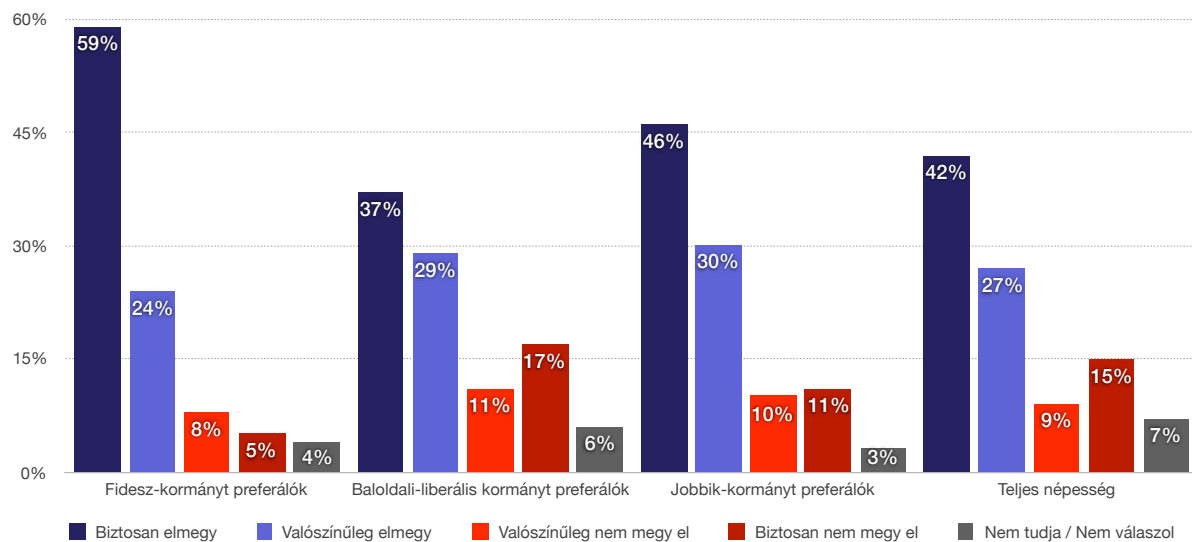
Mindez azt jelenti, hogy a baloldali pártok többségének bojkottfelhívása egyelőre nem jutott el saját választóikhoz: pártpreferencia szerinti bontást tekintve az MSZP-szavazók több mint háromnegyede nyilatkozott úgy, hogy biztosan (33%) vagy valószínűleg (44%) részt vesz majd az októberi referendumon, de a DK-t támogató szavazók körében is egyértelmű többségben vannak azok, akik szavazni terveznek október 2-án (49% ill. 14% a biztos és valószínű szavazók aránya). A Demokratikus Koalíció esetén a részvételüket biztosra ígérők relatíve magas aránya elsősorban annak köszönhető, hogy a párt szavazói figyelemreméltó arányban (29%) terveznek érvényes, 'igen' szavazatot leadni. Ha a baloldali pártok szavazói esetén a részvételi szándék csökkenne, a népszavazás érvénytelen

---

² Ahogyan korábbi kutatásinkban, úgy most is rákérdeztünk a pártpreferencia mellett arra is, hogy a választók milyen kormányt szeretnének a következő választás után: korábbi méréseink alapján a választók attitűdje és kormányhoz való viszonya sok szempontból pontosabban mérhető, ha azt kell eldönteni, Fidesz-KDNP, Jobbik-, vagy baloldali-liberális kormányt szeretne 2018 után, mintha csak pártpreferenciájára kérdeznénk rá.

lenne – míg ha e pártok nem tudják több szavazóhoz eljuttatni bojkottfelhívásukat, a voksolás érvényes lehet. Ezért mondhatjuk, hogy az érvényesség kérdése a baloldali választókon múlik majd: a Fidesz saját szavazótábora már most is rendkívül aktív, és a Jobbik választói esetén is kevés már a mozgósítható plusz szavazó.

“Október 2-án népszavazás lesz a menekültek befogadásának Európai Uniósi feltételeiről. Ön erre a népszavazásra...”

A nemek mindhárom, kormányzati preferencia szerint bontott csoportban abszolút többségben vannak. A Fidesz-KDNP-kormányral szimpatizálók 92%-a, a Jobbikot kormányon látni óhajtók 86%-a, míg baloldali-liberális pártok általi kormányváltást preferálók 60%-a szavazna nemmel a referendumon, függetlenül attól, hogy egyébként tervez-e azon részt venni. Az igenek aránya ugyanebben a sorrendben 4%, 7% és 17%, vagyis azon megkérdezettek, akik egy Jobbik általi kormányváltást favorizálnak, ismét medián pozíciót foglalnak el a kérdésben. Az érvénytelen szavazatok leadása egyedül a baloldali-liberális szavazói blokkban rendelkezik számottevő támogatottsággal, e csoportban a megkérdezettek 7 százaléka választotta ezt az opciót; körükben továbbá magas azok aránya is, akik nem tudják, miként szavazzanak (16%), bár ez részben annak is következménye. A Jobbik esetében az érvénytelen szavazatok leadására való szándék 2 százalék körüli, míg a Fidesz-KDNP-kormány újraválasztását preferáló válaszadók körében gyakorlatilag mérhetetlen.

**“Az alábbi népszavazási kérdés esetén ön igennel vagy nemmel voksolna?
(Akarja-e, hogy az Európai Unió az Országgyűlés hozzájárulása nélkül is előírhasa nem magyar állampolgárok Magyarországra történő kötelező betelepítését)”**

